08.11.26

"תוצאות הבחירות בישראל ובארה"ב הוציאו הרבה אוויר ממפרשי המשקיעים"

ניתוח למרות ההתאוששות בבורסת תל אביב ביום שישי, מדד ת"א 125 ירד ב-7% מאז הבחירות, ובחלק מהמדדים הענפיים נרשמו ירידות חדות של יותר מ-10% ● האי־ודאות הפוליטית בישראל ובארה"ב והטלטלה בוול סטריט התחברו יחדיו לגל ירידות בתל אביב

יוסף חרש

האופטימיות בקרב המשקיעים לקראת הבחירות לכנסת בישראל, שבאה לידי ביטוי בשבועיים של עליות במדדי בורסת תל אביב, התחלפה באי־ודאות — שרק התגברה עם פרסום התוצאות של בחירות האמצע בארה"ב. ביום שישי המדדים בישראל ובוול סטריט חזרו לעלות.

המשקיעים ממתינים להתבהרות הפלונטר הפוליטי. ייתכן שהעליות בשישי האחרון נבעו בין היתר מדבריו של ח"כ אביגדור ליברמן, שאמר כי הוא מוכן *להתפשר בעניין חוק הגיוס — מה שעשוי לרמוז על הקמת ממשלה עם המפלגות החרדיות.* בנוסף, ייתכן שהמשקיעים החליטו כי הירידות הפכו את השוק המקומי לאטרקטיבי יותר מבחינת תמחור.

מאז הבחירות, מדדי ת"א 35 ות"א 125 ירדו בכ-7%, ומדד ת"א 90 ירד בכ-9%. במדדים הענפיים, המצב חמור אף יותר. ת"א ביטוח ות"א בנייה איבדו 15% כל אחד מאז הבחירות, ות"א ביטחונות ירד ב-13%.

ת"א בנקים, הנחשב מדד שמייצג את הכלכלה הישראלית, ירד ב-3%. הירידה המתונה ביחס למדדים ענפיים אחרים נובעת מעלייה של 4.5% ביום שישי האחרון.

"רואים מעבר ממניות צמיחה וטכנולוגיה"

"השוק אוהב ודאות, וכרגע יש שלושה מוקדים מאוד משמעותיים של חוסר ודאות", אומר רו־ברט כרמלי, מנהל השקעות ראשי וחטיבת ניהול העושר בארבע עונות תכנון פיננסי, מבית אי.בי.אי. "הראשון הוא במישור הפוליטי בישראל — כרגע מסתמן שהולכים לממשלה צרה או לבחירות נוספות, וכל אחד מהתרחישים הללו לא משדר יציבות".

לדברי כרמלי, "לכך נוסף את האי־ודאות הגיאו־פוליטית: יש ימים שבהם כולנו בטוחים שאנחנו ערב תקיפה באיראן, ויש ימים שפחות. המוקד האחרון הוא השווקים בחו"ל. כרגע רואים מעבר ממניות צמיחה ומטכנולוגיה לתחומים אחרים, וזה אירוע מאוד משמעותי".

"מבין שלושת המוקדים הללו, לדעתי פתרון של המצב הפוליטי יהיה המשפיע ביותר על התנודות בבורסה".

שלטי בחירות בירושלים. "מסתמן שהולכים לממשלה צרה או לבחירות נוספות" צילום: נעמה גרינבאום

יניב פגוט, בורסת תל אביב
צילום: ניקי זסטהפל

אבנר סטפק, מיטב
צילום: נבע טלמור

רוברט כרמלי, ארבע עונות
צילום: אורי נמליך

לכך מצטרפות תוצאות בחירות האמצע בארה"ב, שבהן השיגה המפלגה הדמוקרטית רוב בשני בתי הקונגרס — בית הנבחרים והסנאט — מה שיאפשר להם להתנגד לרפורמות ולמהלכים שהנשיא דונלד טראמפ ינסה להוביל.

כרמלי: "הכוח הכי גדול של הקונגרס הוא בנושא תקרת החוב של הממשל. אם הדמוקרטים יתעקשו על מאבק בטראמפ בנושא זה, אין ספק שנראה השבתת ממשל בארה"ב — וזה יעשה ברדק בשווקים".

"שליש מהירידות מיובאות מארה"ב"

אבנר סטפק, יו"ר מיטב ומבעלי השליטה בבית ההשקעות, אומר: "אם הייתי צריך לייחס את הירידות בישראל, הייתי אומר שכשני שלישים מתוכן נובעות מתוצאות הבחירות, ושליש מיובא מארה"ב, בעיקר ההשפעה על חברות בתחום השבבים בישראל.

"גורם נוסף שיש להתייחס אליו בקשר לירידות הוא החשיפה של הגופים המוסדיים לישראל. המוסדיים היו בחשיפת יתר יחסית לישראל, כ-38% — וכעת זה ירד לסביבות 35%".

עוד אומר סטפק כי "בארה"ב יש תגובה חיובית לניצחון הדמוקרטים. השוק האמריקאי דווקא אוהב את הפיצול בממשל בין הבית הלבן לקונגרס, בין היתר כי זה מוריד את הסיכון לסבב נוסף מאיראן. ראינו את ההשפעה לטובה על מחיר הנפט, וזה משפיע לטובה על הצפי לאינפלציה ולריבית.

"עם זאת, יום לאחר הבחירות, מניות השבבים כבר ירדו. כלכלת השבבים נפרדת מהכלכלה הכללית בארה"ב. הכלכלה הכללית מרוצה מהמהפך הפוליטי בקונגרס.

"בכל מגזר השבבים והמגזרים הקשורים לבר לפני חודש תהליך של ירידות, ואפשר לומר שבועת ה-AI מתחילה להתפוצץ. מדד SOX (מדד השבבים של פי־לדלפיה) ירד בכ-40% מהשיא, שנרשם באמצע יוני".

לדבריו, "השוק מבין שהוצאות העתק המטורללות בתחום הבינה המלאכותית הן בלתי־סבירות. האינפלציה בארה"ב מושפעת משני גורמים: מחיר הנפט, והגורם השני זה כמובן ה-AI — ההשקעות בתחום הן יצרן אינפלציה".

החשש העיקרי מתוצאות בחירות האמצע בארה"ב הוא כי הקונגרס ירסן את תקציב הביטחון, מה שישפיע על החברות הביטחוניות. בנוסף, ייתכן שהקונגרס יעמיס רגולציה על הקמת חוות שרתים בארה"ב, מה שיפגע בכל תעשיית הבינה המלאכותית ומעלה חשש כי חברות הטכנולוגיה לא יעמדו בתשלום החובות העצומים.

"קרנות הנאמנות בלטו במכירות"

"יש כמה מגזרים שנתפסים כפגיעים מהסיטואציה הפוליטית בישראל ובארה"ב", אומר יניב פגוט, סמנכ"ל מסחר בבורסת תל אביב. "מגזר המניות הביטחוניות יורד כאילו מחר יש שלום עולמי בעקבות תוצאות הבחירות בארה"ב, ותקציבי הביטחון בעולם יירדו. בנוסף, ראינו מעבר של

הירידות מייצרות הזדמנויות

תשואת מדדים מאז הבחירות בישראל

המשקיעים ממגזר השבבים וכל החברות הקשורות לחוות שרתים וכן מהמגזר הביטחוני לתחומים אחרים.

"זה משתקף גם אצלנו. חברות השבבים קמטק, נובה וטאואר ירדו לאחר הבחירות בארה"ב, וכך גם אלביט מערכות ונקסט ויז'ן — כך שלאירוע הזה יש השלכות על חברות מרכזיות במדדים המקומיים. העליות בשוק המקומי היו גם אחד הגורמים העיקריים לעליית מניות מגזר הביטוח, מכיוון שתיקי ניירות הערך של החברות עלו באופן משמעותי, ולכן גם מניות הביטוח יורדות.

"בנוסף, מגזר הביטוח עלה חזק בשנה האחרונה, ולכן גם קל לבצע שם מימושים. גם הבנקים נהנים תמיד מרמת סחירות גבוהה, ולכן משקיעים שמעוניינים בנזילות מהירה מממשים את המניות הללו".

עוד אומר פגוט כי "השוק מדשדש במשך שלושה־ארבעה חודשים, והיה בעמדת המתנה לשני האירועים הפוליטיים. הייתה ציפייה שהתוצאות ישימו אותנו במקום טוב יותר. התוצאות הוציאו הרבה אוויר מהמפרשים אצל חלק מהמשקיעים".

לדבריו, רוב הפעילות בשוק מאז הבחירות נעשתה על ידי שחקנים מקומיים, ולא על ידי משקיעים זרים. ביום חמישי, הבורסה פירסמה נתונים על השקעות הזרים בשבוע האחרון.

בסקירה של ניסן אברהם, כלכלן ביחידת המחקר של הבורסה, נכתב: "למרות הירידות בבורסה, היחלשות השקל והאי־ודאות הפוליטית, המשקיעים הזרים רכשו מניות בתל אביב בהיקף נטו של כ-894 מיליון שקל מאז הבחירות, בעיקר לסקטור הפיננסי החשוף במידה רבה להתפתחויות במשק המקומי.

"גם המוסדיים הגדילו את חשיפתם לשוק המקומי, אך התמקדו בעיקר בשינוי תמהיל השקעותיהם, בעוד קרנות הנאמנות בלטו במכירות".

"אני לא בטוח שראינו את שיא הפאניקה"

הירידות בשוק המקומי מייצרות הזדמנויות. 32 חברות במדד ת"א 125 (כרבע מהחברות במדד) איבדו יותר מ-20% מתחילת השנה. 56 חברות במדד כבר איבדו 10% מערכן מתחילת השנה.

"אני חושב שההזדמנויות הכי גדולות יהיו בשיא הפאניקה, אומר פגוט. "הפרמטרים שלי לפאניקה הם פשוטים: סטיית תקן גבוהה בשוק, מחזורי מסחר גבוהים והתחזקות של הדולר מול השקל. כרגע מדובר רק בירידות, לא בפאניקה".

מה ישפיע יותר על השוק המקומי, פתרון של המצב הפוליטי או ההתפתחויות בשוק האמריקאי?

פגוט: "קודם כל, השוק המקומי תמיד יהיה מושפע ממה שקורה בארה"ב. גם אם יהיה פתרון פוליטי בישראל, עדיין נראה השפעה של השוק בארה"ב על תחומי הטכנולוגיה, הביטחון ועוד. פתרון פוליטי בישראל עשוי לסייע למגזרים מסוימים, כמו מגזר הנדל"ן שמדוכא כבר הרבה זמן. הקמת ממשלה חדשה עשויה לתמוך במגזר זה".

לדברי סטפק ממיטב, "בישראל הסיפור הוא האכזבה מתוצאות הבחירות, ההרגשה שיהיה קשה להרים פה ממשלה יציבה. אם תקום ממשלה, אני מניח שהשווקים יתקנו לפחות חלק מהירידה. הכל תלוי במינון, ואם הירידות בארה"ב יימשכו ביתר שאת — תהיה להן השפעה".